

ระเบียบกรมการขนส่งทางบก
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์
สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๕๔

ตามที่ได้มีระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ไว้แล้ว นั้น

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงชื่อตำแหน่งและชื่อหน่วยงานที่มีการอ้างถึงในระเบียบให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน ประกอบกับได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดบึงกาฬขึ้นใหม่ ทำให้มีความจำเป็นต้องกำหนดรหัสประจำจังหวัดสำหรับใช้ในการตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์ของจังหวัดดังกล่าวขึ้นเป็นการเพิ่มเติมอธิบดีกรมการขนส่งทางบกจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๕๔”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๕๔

บรรดาระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๓ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นไป

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“เลขตัวรถ” หมายความว่า เลขคัสซีสำหรับรถที่มีโครงคัสซีหรือเลขตัวถังสำหรับรถที่ไม่มีโครงคัสซี

“เจ้าของรถ” หมายความว่า ผู้มีชื่อเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์รถ และให้หมายความรวมถึงผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งซึ่งเป็นผู้ครอบครองรถนั้นด้วย

ข้อ ๕ ให้รองอธิบดี (ฝ่ายปฏิบัติการ) กรมการขนส่งทางบก รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

การกำหนดและตอกเลขตัวรถ

ข้อ ๖ รถดังต่อไปนี้ต้องกำหนดและตอกเลขตัวรถ

(๑) ไม่มีเลขตัวรถจากผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งเจ้าของรถมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง และมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน ทั้งนี้ ถ้าพบร่องรอย

การเจียรไส เชื่อมทับ หรือโดยวิธีอื่น ที่ผิวโลหะบริเวณตำแหน่งที่เป็นเลขตัวรถโดยนําเข้าเชื่อว่ามีการทำลายเลขเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจหรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๒) มีเลขตัวรถตอกไว้บนแผ่นโลหะ (plate) แต่ได้ชำรุด ลบเลือน หรือสูญหาย และเจ้าของรถมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

(๓) มีเลขตัวรถ แต่ชำรุด ลบเลือน หรือถูกทำลายเนื่องจากสนิมกัดกร่อน อุบัติเหตุ หรือด้วยเหตุอื่นใดโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และเจ้าของรถมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยความถูกต้องของรถได้ว่าเป็นรถคันเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ผลิต หรือผู้ประกอบการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๔) มีเลขตัวรถแต่ภายหลังมีการเปลี่ยนชิ้นส่วนของตัวถังหรือโครงสร้างที่มีเลขตัวรถตอกอยู่ โดยชิ้นส่วนที่เปลี่ยนใหม่นั้นไม่มีหมายเลข และเจ้าของรถมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง พร้อมทั้งมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน ทั้งนี้ ถ้าพบร่องรอยการเจียรไส เชื่อมทับ หรือโดยวิธีอื่น ที่ผิวโลหะบริเวณตำแหน่งที่เป็นเลขตัวรถโดยนําเข้าเชื่อว่ามีการทำลายเลขเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๕) มีเลขตัวรถแต่ถูกทำลายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทั้งหมดหรือบางส่วนเพราะเหตุโจรกรรม โดยเจ้าของรถมีหลักฐานการรับรถคืนจากพนักงานสอบสวนหรือศาล พร้อมทั้งมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐานว่าเป็นรถคันเดิมที่ถูกโจรกรรมไป

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นรถคันเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๖) มีเลขตัวรถแต่ถูกทำลายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งเป็นรถที่ได้มาจากการจำหน่ายของส่วนราชการ หรือการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย เช่น กรมศุลกากรหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น โดยมีหลักฐานการได้มาจากส่วนราชการนั้นถูกต้อง พร้อมทั้งมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับความถูกต้องของรถ อาจขอให้ส่วนราชการที่จำหน่ายหรือขายทอดตลาดรถจัดส่งเอกสารรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

(๗) มีเลขตัวรถแต่ซ้ำซ้อนกับรถคันอื่นที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก หรือตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ทั้งนี้ การซ้ำซ้อนนั้นต้องปรากฏหลักฐานการจดทะเบียนรถ หรือมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง ให้พิจารณากำหนดและตอกเลขตัวรถให้กับรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับหลัง เว้นแต่ไม่สามารถติดตามรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับหลังได้ และเจ้าของรถที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับก่อนยินยอมให้กำหนดและตอกเลขตัวรถให้กับรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับก่อนได้

ในกรณีไม่สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ เนื่องจากมีเหตุขัดข้องอื่นๆ เช่น มีวันจดทะเบียนวันเดียวกัน เป็นต้น ให้นายทะเบียนพิจารณากำหนดและตอกเลขตัวรถให้กับรถคันใดคันหนึ่งที่เห็นสมควรตามความเหมาะสม

ข้อ ๗ หลักเกณฑ์การกำหนดเลขตัวรถประกอบด้วยตัวเลข ๓ กลุ่ม ดังนี้

(๑) กลุ่มที่หนึ่ง มี ๒ หลัก เป็นรหัสจังหวัดที่รถจดทะเบียนหรือจะจดทะเบียน กรณีเป็นสำนักงานขนส่งกรุงเทพมหานครพื้นที่ หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา ให้กำหนดเป็น ๓ หลัก โดยเลข ๒ หลักแรกเป็นรหัสจังหวัด และเลขหลักที่ ๓ เป็นเลขลำดับที่จัดตั้งสำนักงานขนส่งกรุงเทพมหานครพื้นที่ หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาก่อนหลัง แล้วแต่กรณี เว้นแต่กรณีจังหวัดหนองบัวลำภูและจังหวัดบึงกาฬ ให้กำหนดตัวเลขกลุ่มที่หนึ่ง มี ๓ หลัก และสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาของจังหวัดดังกล่าว ให้กำหนดเป็น ๔ หลัก โดยเลข ๓ หลักแรกเป็นรหัสจังหวัด และเลขหลักที่ ๔ เป็นเลขลำดับที่จัดตั้งสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาก่อนหลัง

(๒) กลุ่มที่สอง มี ๓ หลัก เป็นเลขลำดับก่อนหลังที่ทำการตอกในแต่ละปี

ถ้าปีใดมีจำนวนรถที่ต้องตอกเกินกว่า ๓ หลัก ลำดับที่เกิน ๓ หลักให้ตอกเป็นเลข ๕ หลัก

(๓) กลุ่มที่สาม มี ๒ หลัก เป็นเลขสองตัวสุดท้ายของปี พ.ศ. ที่ทำการตอกเลข

การกำหนดเลขรหัสจังหวัดในการตอกเลขตัวรถ ให้กำหนดตามเลขรหัสประจำจังหวัดท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๘ ตำแหน่งและลักษณะการตอกเลขตัวรถ

(๑) ให้ตอกที่โครงคัสซีบริเวณหน้าล้อหน้าด้านซ้าย หรือบริเวณอื่นที่เหมาะสม ในกรณีเป็นรถที่ไม่มีโครงคัสซีให้ตอกที่บริเวณเข้าใช้คอปหน้าด้านซ้ายของตัวถังรถ หรือในตำแหน่งอื่นที่เหมาะสม

(๒) ให้ใช้ตัวเลขอารบิกที่มีขนาด ๘ มิลลิเมตร หรือขนาดใกล้เคียง และให้ตอกเรียงลำดับกลุ่มตามแนวนอน เว้นแต่ในกรณีมีเหตุจำเป็นให้ตอกตามแนวตั้งหรือตามความเหมาะสม

ข้อ ๙ เมื่อทำการตอกเลขแล้ว ให้พนักงานตรวจสภาพดำเนินการดังนี้

(๑) จัดทำทะเบียนคุมการตอกเลขตัวรถ โดยให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับหมายเลขทะเบียนรถ ชื่อผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งหรือเจ้าของรถ หมายเลขที่ตอก ตำแหน่ง วันเดือนปีที่ตอก ชนิดรถ และลอกถ่ายเลขที่ตอกติดไว้ในทะเบียนคุมการตอกเลข พร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้กำหนดและตอกเลขกำกับไว้ด้วย

(๒) บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับตำแหน่ง วันเดือนปีที่ตอก ในประวัติรถ พร้อมทั้งลอกถ่ายเลขที่ตอกติดไว้และลงลายมือชื่อผู้กำหนดและตอกเลขกำกับไว้ในประวัติรถ และบันทึกข้อมูลลงในระบบคอมพิวเตอร์

หมวด ๒

การกำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์

ข้อ ๑๐ กรณีดังต่อไปนี้ ต้องกำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์

(๑) เครื่องยนต์สำหรับรถที่ไม่มีหมายเลขจากผู้ผลิต ซึ่งเจ้าของมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง และได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์เดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน ทั้งนี้ ถ้าพบร่องรอยการเจียรไส เชื่อมทับ หรือโดยวิธีอื่น ที่ผิวโลหะบริเวณตำแหน่งที่เป็นเลขเครื่องยนต์โดยน้าเชื่อว่ามีการทำลายเลขเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๒) รถที่เครื่องยนต์มีหมายเลขกำหนดไว้บนแผ่นโลหะ (plate) แต่ชำรุด ลบเลือน หรือสูญหาย และเจ้าของรถได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์เดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

(๓) รถที่เลขเครื่องยนต์ชำรุด ลบเลือน หรือถูกทำลายเนื่องจากสนิมกัดกร่อน อุบัติเหตุ หรือด้วยเหตุอื่นใดโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์เดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นเครื่องยนต์เดิมของรถตามหลักฐาน ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๔) รถที่เจ้าของได้เปลี่ยนชิ้นส่วนของเครื่องยนต์ที่มีหมายเลข โดยชิ้นส่วนของเครื่องยนต์ที่เปลี่ยนใหม่ไม่มีหมายเลข และเจ้าของรถมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง พร้อมทั้งมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์เดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน ทั้งนี้ ถ้าพบร่องรอยการเจียรไส เชื่อมทับ หรือโดยวิธีอื่นที่ผิวโลหะบริเวณตำแหน่งที่เป็นเลขเครื่องยนต์โดยนําเชื่อว่ามีการทำลายเลขเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๕) รถที่ถูกโจรกรรมไปแล้วได้คืนและเลขเครื่องยนต์มีร่องรอยการแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือทำลายทั้งหมดหรือบางส่วน โดยเจ้าของรถมีหลักฐานการรับรถคืนจากพนักงานสอบสวนหรือศาล พร้อมทั้งมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์ของรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นเครื่องยนต์ของรถคันเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ หรือศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๖) รถที่ได้มาจากการจำหน่ายของส่วนราชการ หรือการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย เช่น กรมศุลกากร หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น โดยมีหลักฐานการได้มาจากส่วนราชการนั้นถูกต้องแต่ไม่มีเลขเครื่องยนต์หรือมีแต่ถูกทำลายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์ของรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับความถูกต้องของเครื่องยนต์อาจขอให้ส่วนราชการที่จำหน่ายหรือขายทอดตลาดรถจัดส่งเอกสารรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

(๗) รถที่มีเลขเครื่องยนต์ซ้ำซ้อนกับเลขเครื่องยนต์ของรถคันอื่น หรือซ้ำซ้อนกับเลขเครื่องยนต์อื่นที่ได้ส่งบัญชีไว้ หรือเครื่องยนต์ที่ส่งบัญชีไว้มีหมายเลขซ้ำซ้อนกัน ซึ่งการซ้ำซ้อนนั้นต้องปรากฏหลักฐานการจดทะเบียนรถหรือมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง ให้พิจารณากำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์ให้กับรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนหรือเครื่องยนต์ที่ส่งบัญชีลำดับหลัง

ข้อ ๑๑ ให้นำความในข้อ ๗ มาใช้บังคับกับการกำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์โดยอนุโลม เว้นแต่ตัวเลขกลุ่มที่สองซึ่งเป็นเลขลำดับก่อนหลังที่ทำการตอกในแต่ละปี ให้กำหนดเป็นเลข ๒ หลัก ถ้าปีใดมีจำนวนเครื่องยนต์ที่ต้องตอกเกินกว่า ๒ หลัก ลำดับที่เกิน ๒ หลักให้ตอกเป็นเลข ๔ หลัก

ข้อ ๑๒ การตอกเลขเครื่องยนต์ให้ใช้ตัวเลขอารบิกที่มีขนาด ๖ มิลลิเมตร หรือขนาดใกล้เคียง และให้ตอกที่เสื้อสูบของเครื่องยนต์หรือตำแหน่งอื่นที่เหมาะสม โดยให้ตอกเรียงลำดับกลุ่มตามแนวนอน เว้นแต่ในกรณีมีเหตุจำเป็นให้ตอกตามแนวตั้งหรือตามความเหมาะสม และให้นำความในข้อ ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๓
การอนุญาตให้กำหนดและตอกเลข

ข้อ ๑๓ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งกรุงเทพมหานครพื้นที่ ขนส่งจังหวัด หัวหน้าสำนักงาน
ขนส่งจังหวัดสาขา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว เป็นผู้อนุญาตให้กำหนดและตอกเลขตัวรถ
หรือเลขเครื่องยนต์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๔

(นายเทียนโชติ จงพีร์เพียร)
อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

รหัสประจำจังหวัด

ชื่อจังหวัด	รหัสจังหวัด	ชื่อจังหวัด	รหัสจังหวัด	ชื่อจังหวัด	รหัสจังหวัด
กรุงเทพมหานคร	01	หนองคาย	40	เพชรบูรณ์	66
ชัยนาท	10	เลย	41	นครสวรรค์	67
สิงห์บุรี	11	อุดรธานี	42	อุทัยธานี	68
ลพบุรี	12	นครพนม	43	สุพรรณบุรี	70
อ่างทอง	13	สกลนคร	44	กาญจนบุรี	71
สระบุรี	14	ขอนแก่น	45	นครปฐม	72
พระนครศรีอยุธยา	15	กาฬสินธุ์	46	ราชบุรี	73
ปทุมธานี	16	มหาสารคาม	47	สมุทรสาคร	74
นนทบุรี	17	ร้อยเอ็ด	48	สมุทรสงคราม	75
สมุทรปราการ	18	มุกดาหาร	49	เพชรบุรี	76
นครนายก	20	หนองบัวลำภู	401	ประจวบคีรีขันธ์	77
ปราจีนบุรี	21	บึงกาฬ	402	ชุมพร	80
ฉะเชิงเทรา	22	เชียงราย	50	ระนอง	81
ชลบุรี	23	แม่ฮ่องสอน	51	สุราษฎร์ธานี	82
ระยอง	24	เชียงใหม่	52	พังงา	83
จันทบุรี	25	พะเยา	53	นครศรีธรรมราช	84
ตราด	26	น่าน	54	กระบี่	85
สระแก้ว	27	ลำพูน	55	ภูเก็ต	86
ชัยภูมิ	30	ลำปาง	56	พัทลุง	90
ยโสธร	31	แพร่	57	ตรัง	91
อุบลราชธานี	32	อุดรดิตถ์	60	สงขลา	92
ศรีสะเกษ	33	สุโขทัย	61	สตูล	93
บุรีรัมย์	34	ตาก	62	ปัตตานี	94
นครราชสีมา	35	พิษณุโลก	63	ยะลา	95
สุรินทร์	36	กำแพงเพชร	64	นราธิวาส	96
อำนาจเจริญ	37	พิจิตร	65		